

Perestroyka (yeniden yapılanma)

- ◆ SSCB'de 1980'li yıllardan itibaren gerçekleştirilen ekonomik ve siyasi sistemi yeniden yapılandırma ve reform hareketleri.
- ◆ İlk olarak 1979'da Leonid Brejnev tarafından önerilmiş, dönemin devlet başkanı Mihail Gorbaçov tarafından desteklenmiş ve teşvik edilmiştir.

Glastnost (açıklık)

- ◆ Sovyetler Birliği'nin son döneminde Mihail Gorbaçov'un liderliğinde ülkede bilhassa ekonomik sorunlara son vermek amacıyla uygulanmış politikaların tümüne verilen addır.
- ◆ 1985'te uygulanmaya başlamış, Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla son bulmuştur.

Sovyetler Birliği'nin Dağılması 30 Aralık 1922 / 25 Aralık 1991

- 25 Aralık 1991 tarihinde Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Mihail Gorbaçov'un istifa etmesinin ardından Sovyetler Birliği'ni teşkil eden cumhuriyetlerin bağımsızlığını kazanmalarıyla Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağıldığı olaydır.

İlk ayrılan Türk ülkesi:
Azerbaycan (30.08.1991)

Son Ayrılan Türk Ülkesi:
Kazakistan (16.12.1991)

İlk Ayrılan: Gürcistan (28.04.1991)

Son Ayrılan: Rusya Federasyonu
(26.12.1991)

1989 KADİFE DEVRİMİ (Çekoslovakya):

- Yapılan bu kansız devrimin ardından Çekoslovakya demokrasiye geçmiş ve 1993 yılında Çekoslovakya, Çek Cumhuriyeti ve Slovakya olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

- ✓ 17 Kasım-29 Aralık 1989'da Çekoslovakya'da meydana gelen kansız bir devrimdir. Sonucunda, komünist yönetim düşürülmüştür.
- ✓ Çekoslovakya demokrasiye geçmiş ve 1993 yılında Çekoslovakya, Çek Cumhuriyeti ve Slovakya olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

TÜRK CUMHURİYETLERİNİN BAĞIMSIZ OLMALARI

1) AZERBAYCAN (Ebulfeyz Elçibey)

1918'de Mehmet Emin Resulzâde

- ◆ Azerbaycan, 1918'de Mehmet Emin Resulzâde önderliğinde bağımsızlığını ilan etmiş, fakat bir süre sonra SSCB Azerbaycan'ı tekrar yönetime bağlamıştır.
- ◆ Ebulfeyz Elçibey önderliğinde kurulan Halk Cephesi, 30 Ağustos 1991'de Azerbaycan'ın bağımsızlığını ilan etmiştir.

Atatürk ve Ebulfez Elçibey

- ✓ **Atatürk**, "Azerbaycan'ın sevinci bizim sevincimiz"
- ✓ **Ebulfez Elçibey**,

"İki kardeşin yan yana ayrı devletler kurduğu nerede görülmüştür. Azerbaycan ve Türkiye olarak en kısa zamanda birleşmeliyiz."

"Biz bir millet, iki devletiz."

Sözleri bağları güçlendirmiştir.

☞ 25 Mayıs 2005 BTC (Bakü – Ceyhan – Tiflis)

Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı, 1.768 km uzunluğunda, Azerbaycan Bakü yakınlarındaki Sangaçal Terminali'nden gelen petrolü, Türkiye Akdeniz kıyısında Ceyhan deniz terminaline; Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye üzerinden geçerek Batı'ya taşıyan petrol boru hattı.

Dağlık Karabağ Sorunu 1988 (Azerbaycan – Ermenistan)

- Çarlık Rusya, XIX. yüzyıldan itibaren nüfus bakımından Türklerin çoğunlukta olduğu Karabağ'a Ermenileri yerleştirmeye başlamış, bu politikanın SSCB döneminde de devam etmesiyle Ermeniler bölgede çoğunluk haline gelmiştir.
- Ermenistan, bölgedeki nüfus çoğunluğundan faydalanarak bu bölgenin kendisine bağlanmasını istemiş, 1988'de çoğunluğu Ermenilerden oluşan Karabağ parlamentosunun Ermenistan'a katılma kararı ile Ermenilerle Azeriler arasında çatışmalar başlamıştır.

☞ Hocalı Katliamı 1992

1992'de Karabağ'daki Azeri sivillerin Ermeni kuvvetleri tarafından katledilmesi olayıdır. Kimi ülkeler bu olayı katliam olarak değerlendirirken kimileri (başta Azerbaycan olmak üzere) soykırım olarak kabul etmektedir.

2) KAZAKİSTAN

☞ Nursultan Nazarbayev

Nursultan Nazarbayev, parlamento tarafından 24 Nisan 1990'da Cumhurbaşkanı seçilmiş, 16 Aralık 1991'de Kazakistan'ın bağımsızlığını ilan etmiştir.

☞ Ahmet Yesevî Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi 1993

1993 yılında Türkiye ve Kazakistan'ın ortak katkılarıyla Türkistan'da Ahmet Yesevî Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi kurulmuştur.

- ☐ 1991'de ilk tanıyan ülke Türkiye

Dünya öyle çirkindi ki, kimsecikler kalkmadı mezarından.

Milan Kundera

3) KIRGIZİSTAN

Asker Akayev

- ◆ Kırgızistan Demokrasi Hareketi lideri Asker Akayev, Ağustos 1991'de Kırgızistan'ın bağımsızlığını ilan etmiştir.
- ◆ Asker Akayev, liberal ekonomiye geçişi sağlayacak yasal düzenlemeler yapmış, eğitim dilini Kırgızcaya çevirerek Kırgızların ulusal dillerini kullanmalarına, ulusal kültürlerini geliştirmelerine ve ulusal kimliklerini tanımalarına yardımcı olmuştur.
- 1991'de bağımsız olan Kırgızistan'ı tanıyan ilk ülke Türkiye'dir.

Türk - Manas Üniversitesi

Türk-Manas Üniversitesi Türkiye ve Kırgızistan'ın ortak katkılarıyla açılmıştır.

Cengiz Aytmatov 1928 - 2008

- Dünyaca ünlü yazar Cengiz Aytmatov ünlü Kırgız edebiyatçılarından birisidir.
- Eserleri yüz elliden fazla dile çevrilen büyük Kırgız yazar Cengiz Aytmatov, 12 Aralık 1928 yılında Talas eyaletinin Şeker adlı köyünde dünyaya geldi.
- Rus edebiyat geleneklerini Kırgız halk gelenekleriyle harmanlayarak eserlerini sundu.
- En değerli eserlerinden biri olan Beyaz Gemi ise geçmiş-gelecek sembolleri olarak değerlendirilen bir dede ve torunu arasındaki ilişkiyi okuyuculara sunar.

- Türk dünyası tarafından da büyük bir ilgi ve ilgiyle okunan Aytmatov eserlerinden bir diğeri olan Toprak Ana, savaşın getirdiği sorunları inceleyerek dönemin toplum yaşamına ışık tutmaktadır.
- Büyük Yazar, Sovyet ideolojisine bağlı olmasına rağmen, eserlerinde ülkesinin karanlık yanlarını gün yüzüne çıkarmaktan geri kalmadı. Yazarın dil tekniğindeki o sıcaklık, dürüstlüğünden gelmekteydi.
- Perestroyka (Sovyetler 'de 1980'lerden itibaren gerçekleştirilen yeniden yapılanma dönemi) Dönemi'nde yazdığı, büyük ilgi gören 1988 tarihli Dış Kurdu Rüyaları romanında bahsettiği uyuşturucu kaçakçılığı ve narkotik suçlar buna bir örnektir.
- Kadir İnanır'ın ve Türkan Şoray'ın rol aldığı ikonik film Selvi Boylum Al Yazmalım, Cengiz Aytmatov'un eserinden uyarlanmıştır.
- Büyük yazar, Gün Olur Asra Bedel adlı romanının film çekimleri için gittiği Rusya'da rahatsızlandı ve böbrek yetmezliği teşhisiyle Almanya'ya götürüldü.
- Yazar, 10 Haziran 2008 yılında, 79 yaşında hayatını kaybetti.

4) ÖZBEKİSTAN

İslam Kerimov

- ◆ İslam Kerimov, 31 Ağustos 1991'de Özbekistan'ın bağımsızlığını ilân etmiş, 29 Aralık 1991'de de cumhurbaşkanı seçilmiştir.
- ◆ 1991'de bağımsız olan Özbekistan'ı tanıyan ilk ülke Türkiye'dir.

5) TÜRKMENİSTAN

☞ **Saparmurad Niyazov**

SSCB açısından ham madde kaynağı olarak görülen Türkmenistan, Saparmurad Niyazov önderliğinde 27 Ekim 1991'de bağımsızlığını ilan etmiştir

1993 Kiril harflerine geçildi.

- ✓ Niyazov (Türkmenbaşı), ulusal kimliğin simgesi olan Türkmen diline sahip çıkmış ve Türkmenistan'da 12 Nisan 1993'ten itibaren Kiril harflerinin bırakılıp Latin harflerine (alfabesine) geçilmesi kararlaştırılmıştır.
- ✓ Türkmenistan, kısa sürede BM, IMF ve İKÖ (İslam konferansı Örgütü) gibi kuruluşlara üye olmuştur.

- ❑ 1991'de bağımsız olan Türkmenistan'ı tanıyan ilk ülke Türkiye'dir.

**Berlin Duvarı'nın yıkılması
1961 / 1989**

- ❑ 1961'de inşa edilen Berlin Duvarı 14 Ocak 1990'dan yıkılmaya başlamasıyla birlikte aynı yıl birleşme görüşmeleri de başlamış ve 3 Ekim 1990 tarihinde iki Almanya resmen birleşmiştir.
- ❑ 24 Ağustos 1961'de ise ilk kez silah gücüyle, 24 yaşındaki Günter Litfin'in Spree nehri üzerinden kaçıışı ölümcül olarak engellendi.

- ❑ Sınır nöbetçilerin mermileriyle yaşamını yitiren son kişi ise, duvarın yıkılmasından 9 ay kadar önce 6 Şubat 1989'te kaçmaya çalışan Chris Gueffroy oldu.
- ❑ Berlin duvarını aşmak isterken can verenlerin sayısı hala kesin olarak bilinmemekle birlikte, en az 86 en fazla ise 238 kişi olduğu tahmin edilmektedir.
- ❑ Duvar boyunca, burada yaşamını yitirenleri anımsatan pek çok küçük anıta rastlamak mümkündür.

YUGOSLAVYA'NIN DAĞILMASI☞ **Hırvatlar → Ustaşa**

II. Dünya Savaşı'nda Almanya'nın Yugoslavya'yı ele geçirmesi ile Nazi yanlısı Büyük Hırvatistan Devleti kurulmuş ve Hırvatlar "Ustaşa" adı verilen ayrılıkçı bir örgüt kurmuşlardır.

☞ **Sırlar → Çetnik**

Sırlar da "Çetnik" adı verilen aşırı milliyetçi bir örgüt kurarak Ustaşa'nın faaliyetlerine karşı mücadele etmişlerdir

☞ **COMINFORM'dan ihraç**

Tito'nun dış politikada izlediği SSCB'den uzaklaşıp Batılı devletlere yakınlaşma siyaseti, Yugoslavya'nın COMINFORM'dan ihraç edilmesine neden olmuştur.

JNA (Yugoslavya Federal Ordusu)

1987'de bir darbeye Sırp Komünist Partisi'nin başına geçen Slobodan Miloseviç, Yugoslavya Federal Ordusu'nu (JNA) kontrol altına alarak Kosova ve Voyvodina'ya verilen özerklik hakkını reddetmiştir.

İlk ayrılan devlet Slovenya

Bağımsızlığını ilan ederek Yugoslavya'dan ilk ayrılan devlet Slovenya'dır.

Sırbistan "Büyük Sırbistan" → Boşnaklara saldırdı 1992

- ◆ Küçük Yugoslavya" olarak anılan Bosna-Hersek'in bağımsız olması ile Sırbistan, "Büyük Sırbistan" düşüncesiyle Boşnaklara karşı acımasız bir savaş başlattı.
- ◆ Belli bir süre Sırpların bölgedeki etnik temizlik harekâtına kayıtsız kalan Avrupa devletleri, 1993'te Saraybosna, Gorajde, Serebrenika, Tuzla, Zepa ve Bihac bölgelerini güvenli bölge ilan etmiş ve BM Güvenlik Konseyi tarafından bu bölgelere Barış Gücü askeri gönderilmiştir.

Serebrenitsa Katliamı 11 Temmuz 1995

- Serebrenika, 'güvenli bölge' olarak ilan edilmiş olmasına rağmen 11 Temmuz 1995 tarihinde General Ratko Mladiç komutasındaki Sırp güçlerinin eline geçmiştir.

- Bunun sonucu 8 bin civarında sivil Boşnak öldürülmüş ve İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Avrupa'da görülmeyen bir soykırım gerçekleşmiştir.

Mavi Kelebek'in İzinde

- Sırp Katliamı / Artemis Çiçeği / Mavi Kelebek / 400 toplu mezar
- Sırp, Bosna Savaşı sırasında katlettikleri Boşnakların cesetlerini gizlemek amacıyla toplu mezarlar oluşturmuş, bu mezarların tespitini zorlaştırmak için de her mezara metal parçalar yerleştirmişlerdir.
- Fakat toplu mezarlar üzerinde yetişen Artemis çiçeği ve bu çiçekle beslenen Mavi Kelebek sayısında artış gözlemlenmesi neticesinde 400'e yakın toplu mezar tespit edilmiştir.
- Her geçen gün bulunmaya da devam etmektedir.

Dayton Antlaşması 14 Aralık 1995

- ✓ 1991-1995 tarihleri arasındaki Hırvatistan Savaşı ve Bosna Savaşı'nı sona erdiren antlaşmadır.
- ✓ Bosna-Hersek Cumhuriyeti Devlet Başkanı Aliya İzzetbegoviç, Yugoslavya Federal Cumhuriyeti Devlet Başkanı Slobodan Milošević ve Hırvatistan Devlet Başkanı Franjo Tuđman tarafından Kasım 1995'te ABD'nin Ohio eyaletindeki Dayton kenti yakınında uzlaşma sağlanmış ve 14 Aralık 1995 tarihinde de antlaşma resmen imzalanmıştır.

Boş konuşan insan çana benzer, içi boş olduğu için çok ses çıkartır!

Orhan Veli Kanık

✓ Bu antlaşmanın arkasından 1996'da bölgelere NATO güçleri gönderilmiştir.

✓ Bu antlaşma ile

Bosna-Hersek kantonlara bölünmüş ülkenin

%49'unu Sırp Cumhuriyeti (Republika Srpska)

%51'ini Bosna-Hersek Federasyonu'nun (FBiH) kontrol etmesi öngörülmüştür.

Kosova Kurtuluş Ordusu

- ❑ Sırp, Dayton Antlaşması'nın imzalanmasından sonra Kosova'da yaşayan Arnavutlara baskı ve şiddet uygulamaya başlamış, bunun üzerine Kosova halkı Kosova Kurtuluş Ordusu'nu kurmuştur.
- ❑ Dünyada bağımsızlığını ilan eden son devlet Kosova'dır.

DİĞER GELİŞMELER

16 Ocak 1991 Desert Storm (Çöl Fırtınası)

- ◆ 16-17 Ocak 1991'de ABD öncülüğünde Irak'a karşı girişilen ve Çöl Fırtınası (Desert Storm) Operasyonu
- ◆ 19 Nisan 1991'de ABD yönetimi, Irak'a 36. paralelin kuzeyinde ve 32. paralelin güneyinde karada ve havada faaliyet göstermemesi uyarısında bulunmuştur.

Çekiç Güç / İncirlik Üssü / Türkiye

- ❑ Bu çerçevede aynı yıl 36. paralelin kuzeyinin ve Irak'ın ateşkes şartlarına uyup uymadığının kontrol edilmesi amacıyla, merkezi Türkiye'deki İncirlik Üssü olan "Çekiç Güç" adında uluslararası askerî bir güç bölgeye yerleştirilmiştir.
- ❑ Türkiye, Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın aktif bir politika izleme yöntemine karşın I. Körfez Savaşı'na fiilen katılmamıştır. Ancak ülkedeki ABD üslerinin (İncirlik Üssü) kullanımına izin vermiştir.

Kerkük-Yumurtalık Petrol Boru Hattı 8 Ağustos 1990

BM'nin Irak'a ambargo kararlarına uyularak 8 Ağustos 1990'da Kerkük-Yumurtalık Petrol Boru Hattı kapatılmıştır.

1996 / Dolly – 2007 Oyalı

1996'da "Dolly" adı verilen koyunun kopyalandı. Ülkemizde ise 2007 yılında "Oyalı" adı verilen ilk koyun kopyalanmıştır.

Kelimeler hem silah hem de merhemdir.

Gautama Buddha

1986 Çernobil kazası

- ❑ Çernobil Faciası, 26 Nisan 1986 tarihinde Sovyetler Birliği'ne bağlı Ukrayna Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin Pripyat şehri yakınlarındaki Çernobil Nükleer Santrali'nin 4 numaralı reaktöründe gerçekleşen nükleer kazadır.
- ❑ Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan atom bombalarını tam 200 kat aşan bir etkiyi yarattı.
- ❑ İlk anda patlamanın etkisiyle santralde görevli 31 kişi öldü ancak daha sonra Türkiye'nin de dâhil olduğu yakın coğrafya on yıllar boyu sürecektir ölümcül bir felaketin pençesine düştü.
- ❑ Çalışmalara katılması için gönderilen ordu birliklerindeki askerler, reaktör enkazında 3 dakikalık sürelerle çalıştılar ve temizlik 15 gün sonra tamamlandı.
- ❑ Ancak askerler maruz kaldıkları radyasyon nedeniyle sonraki aylarda hayatını kaybetti.
- ❑ Kazadan 25 yıl sonra 2011'de yapılan bir araştırmada bile incelenen sütlerin yüzde 93'ünde kabul edilebilir düzeyin çok üzerinde uzun ömürlü izotop sezyum-137 belirlendi.
- ❑ Ukrayna, Rusya ve Belarus'ta 2004'e kadar 18 yaş altı 4 bin çocukta tiroit kanseri vakası görüldü.
- ❑ Resmi raporlara göre 9 bin, bağımsız bilim insanlarına göre ise 30 bin ile 60 bin arasında insan Çernobil'in neden olduğu ölümcül kanser türlerine yakalandı.
- ❑ Tüm radyoaktif kalıntıların temizlenmesi için 48 bin yıla ihtiyaç var.

Susan bir bilgin, bir sözcük söylemeyen aptaldan farksızdır.

Moliere

Mavi Akım Projesi 2005

- ❑ Mavi Akım Rusya'dan Türkiye'ye doğal gaz nakletmek için Karadeniz geçişli büyük boru hattıdır.
- ❑ Boru hattı merkezi Hollanda olan Rus Gazprom ve İtalyan ENI ortaklığıyla kurulan Blue Stream Pipeline B.V. tarafından inşa edilmiştir.
- ❑ Rus doğal gazının Karadeniz'in altından dönecek bir boru hattı ile Samsun'a ulaşmasını sağlayacak Mavi Akım Projesi, Türkiye-Rusya ilişkilerinde bir dönüm noktası olmuştur.

☞ Bakü- Tiflis - Ceyhan Petrol Boru Hattı 2002

Azerbaycan petrolünün taşınması amacıyla 2002'de yapımına başlanan "Bakü- Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı", boru hattı projeleri içinde ilk kez gündeme gelmiş ve 2005'te tamamlanmıştır.

☞ Şah Deniz Projesi 4 Haziran 1996

Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı ile paralel olarak geliştirilen Güney Kafkasya Boru Hattı ile de Azerbaycan doğal gazının Şah Deniz Projesi'yle Gürcistan ve Türkiye üzerinden dünyaya pazarlanması hedeflenmektedir

☞ TANAP

Trans-Hazar Boru Hattı (TANAP) Projesi ile Türkmenistan doğal gazının Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşınması amaçlanmaktadır

👉 **1992 Mosaic**
www / World Wide Web
Geniş Dünya Ağı

👉 **2003 Sertap Erener**
Eurovision Şarkı Yarışmasında
Türkiye'nin 1.ci olması

"Everyway that I can"

- Yapabileceğim her şekilde -

👉 **Türkiye'de**

İlk TV yayını 9 Temmuz 1952

İlk Renkli yayın 1984

İlk Özel Kanal Star TV 1990

İlk İnternet ODTÜ / TÜBİTAK 1991

👉 **1988 Seul Olimpiyatları / Naim Süleymanoğlu**

Altın madalya kazandı

👉 **1992 Barcelona Olimpiyat Oyunları**
/ Mehmet Akif Pirim

Mehmet Akif Pirim 1992 Barcelona Olimpiyat Oyunları'nda grekoromen güreşte 24 yıl aradan sonra şampiyon olmuştur

👉 **1996 Atlanta Olimpiyatları / Hülya Şenyurt**

1996 Atlanta Olimpiyatları'nda judoda ise Hülya Şenyurt üçüncü olarak Türkiye'ye bayanlarda ilk madalyayı kazandıran sporcu olmuştur.

ULUSLARARASI KURULUŞLAR

👉 **Batı Avrupa Birliği (1948)**

17 Mart 1948'de Sovyet tehdidine karşı İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg arasında kurulmuştur. Batı Avrupa Birliği Sovyet tehdidine karşı Avrupa'da alınmış ilk askerî tedbirdir.

AVRUPA KONSEYİ (5 MAYIS 1949)

- ❑ 5 Mayıs 1949'da; Belçika, İngiltere, Danimarka, Fransa, Hollanda, İrlanda, İsveç, İtalya, Lüksemburg ve Norveç tarafından kurulmuştur
- ❑ Birliğin amacı, üye ülkelerin ortak mallarını ve ilkelerini korumak, iktisadî gelişmelerini sağlamak amacıyla, aralarında daha sıkı bir iş birliği oluşturmaktır.
- ❑ Avrupa İnsan Hakları Komisyonu ile Avrupa İnsan Hakları Divanı da kurulmuş ve konseyin merkezi olan Strazburg'ta çalışmalarına başlamıştır.
- ❑ Türkiye Avrupa Konseyi'ne 8 Ağustos 1949 tarihinde üye olmuştur.

Altın ateşte, cesur insanlar felakette anlaşılır.

Lucius Annaeus Seneca

SEATO 8 EYLÜL 1954

- ❑ Güney Doğu Asya Antlaşma Teşkilâtı olup 8 Eylül 1954'te, ABD, İngiltere ve Fransa ile Uzak Doğu ülkelerinden Yeni Zelanda, Avustralya, Filipinler, Tayland ile Pakistan'ın katılması ile kurulmuştur.
- ❑ Böylece ABD, Sovyet Rusya ve müttefiki Çin etrafında bir ittifaklar çemberi meydana getirmiştir.

AFRİKA BİRLİĞİ TEŞKİLÂTI (OAU) (1963)

Afrika'da bağımsızlıklarını kazanan ülkeler herhangi bir blokun içinde yer almamış, kendi aralarında 25 Mayıs 1963 tarihinde ekonomik kalkınmayı sağlamak amacıyla, merkezi Etiyopya'nın Addis Ababa şehri olan Afrika Birliği Teşkilâtı (OAU)'nı kurmuşlardır.

HELSİNKİ NİHAİ SENEDİ (AGİK) 1 AĞUSTOS 1975

- ❑ Bloklar arasındaki ilişkilerde yumuşama sürecine girilmesi üzerine Doğu Bloku ülkeleri, Avrupa'da güvenlik ve iş birliğini güçlendirmek amacıyla bir konferans toplanmasını önermişlerdir.
- ❑ Bloklar arasında bazı sorunların çözülmesi üzerine Batılı ülkeler de bu öneriye olumlu yaklaşmıştır.
- ❑ SALT-I Antlaşması'ndan sonra, Arnavutluk dışında bütün Avrupa devletleriyle ABD ve Kanada'nın katıldığı Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Konferansı (AGİK) Helsinki'de toplanmıştır.
- ❑ Uzun görüşmeler neticesinde hazırlanan uluslararası ilişkilerde temel barış ve iş birliğini kapsayan "Sonuç Belgesi" (Helsinki Nihai Senedi) 1 Ağustos 1975'te imzalanmıştır.

OEEC (AVRUPA EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ) 30 Eylül 1961

- ❑ Marshall planı çerçevesinde 16 Avrupa Ülkesinin katılımıyla 1948'de OEEC kuruldu.
- ❑ Böylece Batı Avrupa ülkeleri, ABD ile askeri ve ekonomik alanlarda işbirliği içine girmiş oldular.
- ❑ OEEC daha sonra OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü) adını almıştır.
- ❑ Türkiye'de bu kuruluşa 1948'de üye olmuştur.
- ❑ Bu kuruluşun Avrupa dışındaki üyeleri ABD ve Kanada'dır.

OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü veya İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı) 14 Aralık 1960

- ❑ OECD, 14 Aralık 1960'ta Paris Sözleşmesi'ne dayanılarak, 1961'de kurulmuştur.
- ❑ Savaş yıkıntıları içindeki Avrupa'nın Marshall Planı çerçevesinde yeniden yapılandırılması amacıyla 1948 yılında kurulan Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü'nün (OEEC) doğrudan mirasçısıdır.
- ❑ Üyelerinin büyük bir bölümü AB ve İÜT üyeleridir, çoğunluğu da gözlemci üyelerdir. OECD ülkeleri sanayileşip zengin olmuş ülkelerdir.

**İçinizdeki çocuk yaşıyorsa,
yaşlanmıyorsunuz demektir.**

La Edri

ASEAN (GÜNEYDOĞU ASYA MİLLETLERİ BİRLİĞİ) 8 Ağustos 1967

- ❑ Bölge ülkeleri Soğuk Savaş döneminde ekonomik ve ticari alanda işbirliği yapmak için kurdular.
- ❑ 1967 yılında kurulan bu teşkilatın kurucu üyeleri; Filipinler, Tayland, Malezya, Endonezya ve Singapur'dur.
- ❑ Daha sonra ise bu teşkilata Brunei, Vietnam, Laos, Kamboçya ve Birmanya devletleri dâhil olmuştur.

PETROL İHRAÇ EDEN ÜLKELER ÖRGÜTÜ (OPEC)

- ❑ OPEC'in kurucu üyeleri arasında; Suudi Arabistan, İran, Kuveyt, Irak ve Venezüella vardır.
- ❑ Kuruluşu sonradan Katar, Libya, Endonezya, Birleşik Arap Emirlikleri, Cezayir, Nijerya, Gabon ve Ekvador da katılmıştır.

OAPEC (PETROL İHRAÇ EDEN ARAP ÜLKELERİ TEŞKİLÂTI) ve 1973 PETROL KRİZİ

- ❑ Petrolü bir silah olarak kullanıp, ABD ve bazı Batı ülkelerine ambargo uygulaması ve petrol üretimini kısıması üzerine, dünya üzerinde petrol fiyatları kısa zamanda dört katına çıkmıştır.
- ❑ 17 Ekim 1973'te verdikleri fiyatları yükseltme kararı ile İsrail'in 1967'de işgal ettiği Arap topraklarından çekilinceye ve Filistinlilerin yasal hakları güvenceye kavuşturuluncaya kadar, petrol üretimini her ay % 5 oranında kısma kararı alınması etkisini tüm dünya çapında hissettirmiş ve krize dönüşmüştür.

MİLLETLERARASI ENERJİ AJANSI (IEA): 1974

Arapların bu petrol silahına karşı, ABD'nin öncülüğünde özellikle petrolün sağlanması ve kullanılmasında iş birliğini, dayanışmayı ve ortak planlamayı gerçekleştirmek için, 1974'te 14 üyenin katılımıyla kurulmuştur

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ (TÜBA) 1993

Türkiye'deki bilim adamları ve araştırmacıların toplumsal statülerini ve yaşam düzeylerini korumak, bilimsel araştırmaları özendirmek, toplumda bilimsel düşüncenin yayılmasını sağlamak, gençleri araştırma alanlarına yönlendirmek ve araştırma standartlarını uluslararası düzeye çıkarmaktır.

KYOTO PROTOKOLÜ (11 Aralık 1997)

- ❑ Kyoto Protokolü, küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda mücadeleyi sağlamaya yönelik olarak Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne bir ek niteliğindeki uluslararası tek çevre anlaşmasıdır.
- ❑ Türkiye imzalamıştır.
- ❑ ABD 2001'de Kyoto Protokolü'nden imzasını geri çekmiştir.

AKKA (AVRUPA KONVEKSİYONEL KUVVETLER ANT.) 1990

1990'da Paris'te, Varşova Paketi ve NATO üyesi ülkeler arasında yapılan ortak deklarasyondur.

ŞANGHAY BEŞLİSİ (1996)

- ❑ 1996'da Çin, Rusya, Kırgızistan, Kazakistan ve Tacikistan tarafından kurulan iş yapılanmasıdır.
- ❑ Bu oluşumun adı, 2001 yılında Özbekistan'ın da katılımıyla "Şanghay İş Birliği Örgütü" olarak değişmiştir.
- ❑ Bu örgütlenmeye Hindistan, Pakistan, İran ve Moğolistan gözlemci devlet olarak destek vermektedir.

İSLÂM KONFERANSI ÖRGÜTÜ (İKÖ) (1969)

- ❑ Dennis Michael Rohan adında "Church of God" adlı tarikata bağlı Avustralyalı bir hristiyanın, 21 Ağustos 1969 tarihinde Mescid-i Aksa'yı kundaklamayı denemesinden sonra, İslâm ülkeleri başkanları tarafından 25 Ağustos 1969'da Kahire'de kurulmuştur.
- ❑ Örgütün merkezi Cidde'dir. Amacı, İslâm ülkeleri arasında iktisadî, sosyal, kültürel, bilimsel alanlarda iş birliğini güçlendirmek ve uluslararası örgütlerle dayanışmayı yürütmektir.
- ❑ 22-25 Eylül 1969'da Fas'ın başkenti Rabat'ta Türkiye dâhil 24 ülkenin katıldığı bir "İslâm Zirvesi" toplanmıştır.
- ❑ İslâm Zirvesi'nin ikincisi 1974'te Pakistan'ın Lahor kentinde yapılmıştır.
- ❑ Zirvede Filistin ile ilgili alınan kararlar yanında, 1971'de Pakistan'a karşı ayaklanarak bağımsızlığını ilan eden Bangladeş'in Pakistan tarafından tanınması da sağlanmıştır.
- ❑ Ekim 1975'teki toplantıda ise İslâm Kalkınma Bankası'nın kuruluş planını onaylamışlardır.

BAĞIMSIZ DEVLETLER TOPLULUĞU BDT 8 Aralık 1991 (ALMAATA ZİRVESİ)

- ❑ Alma Ata Zirvesi ile 21 Aralık 1991'de SSCB fiilen sona vermiş; topluluktaki 11 cumhuriyet, her cumhuriyetin bağımsızlığı ve eşitliği ilkesi saklı kalmak şartıyla, aralarında yeni bir yapılanma yoluna gitmişlerdir. **BDT**
- ❑ Alma Ata Zirvesi'ne 1993'te gözlemci olarak katılan Gürcistan, Güney Osetya Savaşı'ndan sonra 15 Ağustos 2008'de topluluktan ayrılmıştır.
- ❑ 2005'te üyelikten ayrılan Türkmenistan da topluluğa gözlemci olarak destek vermektedir.

TİKA (TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA AJANSI) (24 OCAK 1992)

- ❑ Başta Türk dilinin konuşulduğu ve Türkiye'ye komşu ülkeler olmak üzere, gelişmekte olan ülkelerin kalkınmalarına yardımcı olmak; ekonomik, ticarî, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarında iş birliği amacıyla 24 Ocak 1992'de kuruldu.
- ❑ TİKA'nın proje ve programlarının koordinasyonunu sağlamak üzere 20 ülkede toplam 22 Program Koordinasyon Ofisi bulunmaktadır.

KARADENİZ EKONOMİK İŞ BİRLİĞİ TEŞKİLÂTI (KEİ) (1992)

- ❑ 25 Haziran 1992'de Türkiye öncülüğünde İstanbul'da Zirve Toplantısında imzalanan antlaşma ile kuruldu
- ❑ Teşkilâtın amacı; üye devletlerin coğrafi ve ekonomilerinin tamamlayıcı özelliklerinden yararlanılarak, ekonomik, bilimsel ve teknolojik ilişkileri geliştirmelerini sağlamak ve Karadeniz'in barış, iş birliği ve refah bölgesi hâline gelmesini sağlamaktır.
- ❑ KEİ'nin finansal birimi ise Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası'dır.

TÜRK KÜLTÜRÜ VE SANATLARI ORTAK YÖNETİMİ (TÜRKSOY) (1993)

- ❑ 12 Temmuz 1993 tarihinde Azerbaycan, Kazakistan, Gürcistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye kültür bakanları tarafından Alma Ata'da kurulmuştur.

Temel amacı: Türk dili konuşan ülkeler arasında bilim, kültür ve sanat alanlarında iş birliği sağlamak ve bu alanlarda çalışmalar yapmaktır.

- ❑ Örgütün genel merkezi Ankara, resmî dili ise Türkçedir.
- ❑ 2009'da adı "Uluslararası Türk Kültürü Teşkilâtı" olarak değiştirilen TÜKSOY'un günümüzde 14 üyesi bulunmaktadır.

TÜRK DİLİ KONUŞAN ÜLKELER ZİRVESİ (TÜRK KONSEYİ) (1993)

- ❑ 1992 yılından beri belirli aralıklarla gerçekleştirilen zirvede Türk Dünyası'nın sorunları gündeme getirilmektedir.
- ❑ 3 Ekim 2009 Nahçıvan Anlaşması'yla adı Türk Konseyi olmuştur.
- ❑ Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye arasında kurulmuş olan uluslararası örgüttür.
- ❑ Türkmenistan ve Özbekistan tarafsızlık politikaları nedeniyle Konseye üye değildir.
- ❑ Türk Konseyi'nin kurumsal merkezi İstanbul, akademik merkezi Kazakistan, Parlamenterler Asamblesi TÜRKPA'nın merkezi Bakü olmuştur.
- ❑ Türksoy da bu konseye bağlanmıştır.

D - 8 (GELİŞMEKTE OLAN 8 ÜLKE)

- ❑ Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya, Endonezya, Mısır ve Nijerya. Bu sekiz ülkenin REFAHYOL Hükûmeti Başbakanı Necmettin Erbakan önderliğinde bir araya gelerek oluşturmuş oldukları bir organizasyondur.
- ❑ 22 Ekim 1996 tarihindeki Kalkınmada İşbirliği Konferansı'nı izleyen bir dizi hazırlık toplantılarından sonra 15 Haziran 1997 yılında İstanbul'da yapılan Devlet ve Hükümet başkanları zirvesinde D-8'in kuruluşu resmen ilan edilmiştir (İstanbul Deklarasyonu).
- ❑ Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'da düzenlenen 6. D - 8 zirvesinde, D - 8 daimi Sekreteriyasının İstanbul'da olmasına karar verildi.
- ❑ Bu karar 20 Şubat 2009 tarihinde imzalanan anlaşma ile resmîyet kazandı.

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI (EİT)

- ❑ Türkiye, İran, Pakistan gibi ülkeler tarafından kurulan ve Sovyetler Birliği'nin yıkılmasıyla diğer Türk Devletleri'nin de dâhil olduğu ekonomik örgüt.
- ❑ 1985 yılında Türkiye, İran ve Pakistan tarafından kurulan EİT, Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği örgütünün ardıdır.
- ❑ 1992 yılında Orta Asya cumhuriyetleri ve Azerbaycan'ı da kapsayacak şekilde genişlemiştir.
- ❑ Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Türkiye ile Orta Asya ülkeleri arasında kurulan Orta Asya İşbirliği Teşkilatı CACO'nun da devamı niteliğindedir.
- ❑ Tarihi köklerinde Sadabat Paktı da vardır.
- ❑ Birlik aynı zamanda Türk/Fars ortaklığını, ortak Selçuklu kültürünü yansıtmaktadır.

- ❑ EİT'nin genel merkezi ve kültür departmanı İran'da, ekonomik bürosu Türkiye'de ve bilimsel bürosu ise Pakistan'dadır.
- ❑ EİT'in üyeleri kültürel ve ekonomik alanda işbirliğini hedefliyor.
- ❑ 2015 yılına kadar serbest ticaret bölgesi olmak da hedefler arasında.
- ❑ Statü ve güç olarak büyümeye devam eden örgütün üyeleri arasında, 17 Temmuz 2003 tarihinde Islamabad'da ticaret anlaşması imzalanmıştır.

AVRASYA ASKERİ STATÜLÜ KOLLUK KUVVETLERİ TEŞKİLATI (TAKM)

- ❑ 25 Ocak 2013 tarihinde [Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de kurulmuş uluslararası resmi bir örgüttür.
- ❑ Türkiye, Azerbaycan, Kırgızistan ve Moğolistan kurucu üyeleridir.
- ❑ Kısaltma adı TAKM olarak dört ülkenin baş harflerinden oluşur.
- ❑ Teşkilatın temelleri 2011 yılında Ankara'da atılmıştır.
- ❑ Örgütün ana karargâhı Ankara'dadır. Kuruluş amacı, "Askeri statülü kolluk kuvvetleri arasındaki işbirliği ve dayanışmayı geliştirmek" olarak açıklanmıştır.

KALKINMA İÇİN BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ(RCD) 1964

- ❑ Türkiye, İran ve Pakistan arasında bölgesel işbirliğini güçlendirmek amacıyla kurulan örgüt.
- ❑ 1985'te RCD'nin bir uzantısı olarak Ekonomik İşbirliği Teşkilatı kuruldu

TÜRK DEVLET VE TOPLULUKLARI DOSTLUK, KARDEŞLİK VE İŞBİRLİĞİ KURULTAYI 1993 - TÜRK KURULTAYI

- ❑ Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) ile Türk Devlet ve Topulukları Dostluk, Kardeşlik ve İşbirliği Vakfının (TÜDEV) işbirliğinde düzenlenen bir forumdur.

TÜRKİYE'NİN ÜYE OLMADIĞI ULUSLARARASI KURULUŞLAR

1) EFTA (Avrupa Serbest Ticaret Bölgesi)

1960 yılında AB'ye alternatif olarak kurulmuş, 4 Avrupa ülkesinin üye olduğu uluslararası bir ticaret örgütüdür. Kurucular dahil üyelerin çoğu EFTA'dan ayrılarak AB'ye girmiştir.

2) G8 (Gelişmiş 8 Ülke)

Dünyanın en zengin ülkelerini kapsamaktadır. Bu ülkeler, ABD, Japonya, Almanya, Birleşik Krallık, Fransa, İtalya, Kanada ve Rusya'dır.

3) NAFTA (Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi)

ABD, Meksika ve Kanada arasında 1994 yılında imzalanmıştır.

4) OPEC (Petrol İhraç Eden Ülkeler Birliği)

5) OAPEC (Petrol ihraç eden Arap Ülkeler Birliği):

6) BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu)

7) Şanghay İşbirliği Örgütü

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER**1) Vesayet Konseyi**

- ❑ Birleşmiş Milletler Teşkilâtı adına, vesayet rejimine tâbi kılınabilecek ülkelerin idare ve denetlemesi için kurulmuş konseydir.

2) Uluslararası Adalet Divanı

- ❑ Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nın yargı organıdır. Bu birimde 9 yıl için seçilen 15 yargıç görevlidir.

3) Genel Kurul

- ❑ Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'na üye olan her devletin temsil edildiği ve bir oy hakkına sahip olduğu birimdir.

4) Genel Sekreterlik

- ❑ Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nın diğer organlarının çalışmaları için gerekli ortam ve koşulları hazırlamakla görevli birimdir.

5) Güvenlik Konseyi

- ❑ Birleşmiş Milletler'in yürütme organıdır. ABD, İngiltere, Çin, Fransa ve Sovyetler Birliği daimî üyedir ve veto yetkileri vardır.

6) Ekonomik ve Sosyal Konseyi

- ❑ Bu konsey milletler arasında yapılacak anlaşmalar gereğince ekonomik, sosyal, kültür ve sağlık meseleleri üzerinde çalışır.

Var olmak susamadan içmek gibi bir şeydir.

Jean Paul Sartre

Birleşmiş Milletlere Bağlı Örgütler ve Uzman Kuruluşlar

FAO: Gıda ve Tarım Örgütü

UNEP: BM Çevre Sorunları Programı

HABITAT: BM İnsan Yerleşimleri Merkezi

UNFPA: BM Nüfus Hareketleri Fonu

IAEA: Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı

UNDOF: BM Gözlem Gücü

IBRD: Uluslararası Bayındırlık ve Kalkınma Bankası

UNFICYP: BM Kıbrıs Barış Gücü

ILO: Uluslararası Çalışma Örgütü

UNIFIL: BM Lübnan Barış Gücü

IMF: Uluslararası Para Fonu

UNMOGIP: BM Hindistan/Pakistan Gözlem Grubu

UNESCO: BM Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilâtı

UNTSO: BM Filistin Mütareke Gözlem Teşkilâtı

UNICEF: BM Çocuk Fonu

UNRWA: BM Filistin Mültecilerine Yardım Grubu

UNHCR: BM Mülteciler Yüksek Komiserliği

WHO: Dünya Sağlık Örgütü

AB GELİŞİM SÜRECİ

☞ **Schuman Planı 9 Mayıs 1950**

9 Mayıs 1950'de Fransa Dışişleri Bakanı Robert Schuman'ın Batı Almanya ve Fransa'da çelik ve kömür üretimini denetleyecek tek bir organ oluşturması ve bu ortaklığın diğer Avrupa ülkelerinin üyeliğine ve Birleşmiş Milletler'in iş birliğine de açık tutulması konusunda önerdiği plandır

☞ **2- Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu 18 Nisan 1951**

- ◆ Bu plan, 18 Nisan 1951'de Batı Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda, Lüksemburg ve İtalya Dışişleri Bakanlarının katıldığı Paris Konferansı'nda kabul edilmiş ve Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu kurulmuştur.
- ◆ Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nun ilk başkanı, Fransız ekonomi uzmanı ve diplomat olan Jean Monnet'tir.

☞ **3- Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu EURATOM 1957**

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu 1957 Roma Antlaşması ile "Avrupa Atom Enerjisi" Topluluğuna (EURATOM) dönüşmüştür.

☞ **4- Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET):**

25 Mart 1957'de imzalanan Roma Antlaşması ile kurulmuştur.

☞ **5- AB: Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET)**

7 Şubat 1992'de imzalanan ve 1993'te yürürlüğe giren Maastricht Antlaşması'nın imzalanmasıyla Avrupa Birliği adını almıştır.

☞ **6- 1985 Schengen Antlaşması**

Antlaşma ile AB'ye üye ülkeler arasında pasaport kontrolünün kaldırılması kararlaştırılmıştır.

☞ **7- EURO**

- ◆ Avrupa Birliği 2002'de ortak para birimi olarak EURO'nun kullanılmasını kararlaştırmıştır.
- ◆ AB Üyesi Olup EURO'yu Kullanmayan Devletler: Danimarka, İsveç, İngiltere
- ◆ AB Üyesi Olmayıp EURO'yu Kullanan Devletler: Monaco, San Marino, Vatikan;
- ◆ AB ile Bir Antlaşma Yapmaksızın EURO'yu Kullanan Devletler:
- ◆ Andorra, Karadağ, Kosova.

☞ **8- 2007 Lizbon Antlaşması**

Antlaşma ile bugüne kadar yaptığı tüm antlaşmaları güncellenen Avrupa Birliği'nin üye sayısı, 1 Temmuz 2013'te en son Hırvatistan'ın katılımıyla günümüzde 28'e ulaşmıştır.

9- Maastricht Kriterleri 10 Aralık 1991

AB'ye üye ülkelerin Ekonomik ve Parasal Birliğe katılabilmeleri için gerekli şartları, Kopenhag kriterleri ise AB'ye tam üyelik koşullarının esaslarını belirlemektedir.

10- Kopenhag Kriterleri 22 Haziran 1993

22 Haziran 1993 tarihinde yapılan Kopenhag Zirvesi'nde, Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği'nin genişlemesinin Merkezi Doğu Avrupa Ülkelerini kapsayacağını kabul etmiş ve aynı zamanda adaylık için başvuruda bulunan ülkelerin tam üyeliğe kabul edilmeden önce karşılaması gereken kriterleri de belirtmiştir.

11- Amsterdam Antlaşması (1997)

Demokrasi ve diplomaside iyileştirilmeler yapma gereği

12- Nice Antlaşması (2001)

Birliğin Doğu Avrupa'ya yönelik genişlemesine yeni vizyonlar kazandırmak amaç edinilmiştir.

AB'NİN ORGANLARI

AB Komisyonu

Yürütme organıdır. Komisyon, AB politikalarını tasarlar ve koordine eder.

2- AB Parlamentosu

Parlamento Genel Kurulu Strazburg'da toplanır. Denetim organıdır.

3- Adalet Divanı

AB'nin en yüksek yargı organı niteliğini taşımaktadır. Kararlarının temyizi yoktur.

4- Avrupa Konseyi

- ◆ AB'nin karar alma ve yasama organı olan konseyin merkezi Brüksel'dedir.
- ◆ AB'yi şekillendiren, yöneten ve dış politikasını belirleyen organdır. Konsey başkanlığını her üye devlet altı aylık dönemler için sırayla üstlenir.

5- Sayıştay

AB'nin ve bağlı kuruluşların gelir ve harcamalarını incelemektedir.

6- Ekonomik ve Sosyal Komite

Danışma organıdır.

7-Avrupa Yatırım Bankası

Merkezi Lüksemburg'dur. AB'nin finans kurumudur.

Türkiye'nin Avrupa Birliği Süreci

- ❑ Türkiye-AB ilişkilerinin başlangıcı, Türkiye'nin 1958 Roma Antlaşması'ndan sonra 1959'da AET'ye üyelik için başvuruda bulunmasıyla başlamıştır
- ❑ Türkiye Cumhuriyeti'nin Avrupa Ekonomik Topluluğu (AB) ile imzaladığı ilk antlaşma bir anlamda ortaklık anlaşması olan 1963 Ankara Antlaşması'dır.
- ❑ 1973 yılında imzalanan Katma Protokol imzalandı.
- ❑ 14 Nisan 1987 tarihinde Türkiye AB'ye tam üyelik başvurusunda bulunmuştur.
- ❑ Avrupa Birliği'yle bütünleşmenin ilk aşaması olarak, 1 Ocak 1996'da Türkiye ile AB ülkeleri arasında Gümrük Birliği Antlaşması imzalanmıştır.
- ❑ 15-16 Haziran 1998 tarihinde gerçekleşen AB Cardiff Zirvesi'nde, tam üyeliğe hazırlanma durumunda olan ülkeler arasında Türkiye de dâhil edilmiş, Türkiye'yi tam üyeliğe hazırlamak için belirlenen "Avrupa Stratejisi" onaylanmıştır.
- ❑ 10-11 Aralık 1999 tarihlerinde Helsinki'de yapılan AB Zirvesi'nde Türkiye oy birliği ile Avrupa Birliği'ne aday ülke olarak kabul edilmiştir.
- ❑ 2001 yılında aday ülkelerin katılım hazırlıklarını hızlandırmak amacıyla AB tarama süreçlerini ortaya koymuş
- ❑ 17 Aralık 2004'te Brüksel'de toplanan AB Zirvesi'nde, Türkiye'nin siyasî kriterleri yeterli ölçüde yerine getirdiği belirtilmiş ve katılım müzakerelerine 3 Ekim 2005'te başlanması kararlaştırılmıştır.

ÖNEMLİ NOTLAR

BAAS PARTİSİ 1940

- ◆ Baas, Arapçada "yeniden diriliş" anlamına gelmektedir. 1940'ta Şam'da kurulan bu parti, Ortadoğu'da sosyalist, birleşik ve laik bir Arap devleti oluşturmayı hedeflemiştir.
- ◆ Sloganı birlik, özgürlük ve sosyalizm olan Baas Partisi, özel mülkiyeti, gelir adaletini, planlı kalkınmayı ve doğal kaynakların millileştirilmesini benimsemiştir.

ŞATTÜL ARAP SORUNU

Deniz ve su ulaşımı konusunda yaşanan su yolu sorunudur. Yani Basra körfezi ve Şattül Arap üzerindeki egemenlik mücadelesidir.

AK DEVRİM

Ayetullah Humeyni 1962'de başlayan "Ak Devrim" reformlarına karşı gelen kesim içinde önemli bir siyasî önder olarak sivrilmiş, ancak Şah kendisine rakip olabilecek Humeyni'yi sürgüne gönderme kararı alınca kendisi Fransa'ya gitmişti.

**Annesinden dayak yediği halde,
yine anne diye ağlayan bir
çocuktur aşk.**

Cemal Süreya

İRANGATE OLAYI (1986)

- ◆ Irak-İran Savaşı'nın önemli gelişmesidir.
- ◆ ABD'nin ülke çıkarlarını korumak için İran'a gizlice silah satması olayıdır.
- ◆ İrangingate Olayı adıyla bilinen bu olay, ABD Ulusal Güvenlik Konseyi Üyesi Yarbay Oliver North'un İsrail üzerinden İran'a silah satması ve bu olayın 1986 yılında ortaya çıkmasıdır.

KARA EYLÜL 1970

- ◆ 1970 Eylül ayı Arap tarihinde Kara Eylül olarak adlandırılır. Filistinlilerin Ürdün'e sürülmesi ve Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Ürdün'de etkinliğini artırması Haşimi Kralı Hüseyin'i rahatsız etti.
- ◆ Yaşanan olaylar sonrasında her iki tarafta da 7000 ila 8000 insan kaybedildi.
- ◆ Silahlı çatışmalar FKÖ'nün ve Filistinlilerin 1971'de Lübnan'a sürülmesine kadar sürmüştür.

KUŞ GRİBİ 2005 – 2008

Kanatlı hayvanlarda toplu ölümlere yol açan H5N1 virüsü kaynaklı hastalıktır. İnsanlarda da ölüme neden olmaktadır.

DOMUZ GRİBİ (H1N1) 2009

Domuzlarda rastlanan grip virüsüne benzetildiği için bu isimle anılmaktadır.

KIRIM - KONGO KANAMALI ATEŞİ HASTALIĞI 1944

İlk kez 1944 yılında Kırım'da tanımlanmış bir hastalıktır.

Kenelerden bulaşan bu hastalığa 2002'den itibaren Türkiye'de de rastlanmıştır.

İtimata layık en büyük şey, akıl ve iyi ahlakıdır.

İbn-i Sina

